GAZETA LWOWSKA.

We Srodę **Nro. 10.** 25. Stycznia 1826.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— *Z Wiédnia d. 11. Stycznia.* —

N. Pan listem Swoim Gabinetowym z d. 9. t. m. do C. K. pierwszego W. Ochmistrza Xięcia na Trauttmansdorfie-Weinsberga raczył stopień Kapitana pierwszéy gwardyi przybocznéy szlacheckiéy po śmierci Xięcia Lotaryńskiego nadać Jenerałowi iazdy i Prezydentowi Rady nadwornéy woiennéy Xięciu na Hohenzollern-Hechingen, a to z powodu iego znakomitych zasług woiennych i zawsze okazywanéy przychylności do N. Pana, iakoteż do Domu Cesarskiego i Państwa.

Tenże złożył przysięgę w nowym tym charakterze d. 10. t. m. w ręce N. Pana, a w Niedzielę d. 15. został w domu pierwszego W. Ochmistrza Xięcia Trauttmannsdorfa przez tegoż całéy gwardyi przedstawiony.

Daley N. Pan postanowieniem Swoiém z d. 9. b. m. przychylaiąc się do prośby Jenerała iazdy i Pod-Kapitana C. K. pierwszéy gwardyi przybocznéy, szlacheckiéy, Margrabiego Lambertie, raczył go z powodu podeszłego wieku, i z tym połączonych słabości pensyionować i w dowód Swoiego upodobania wynieść do stopnia Marszałka polnego.

Zaś uwolnione przez to mieysce Pod-Kapitana C. K. pierwszéy szlacheckiéy gwardyi przybocznéy nadał Cesarz Jegomość C. K. Jenerałowi artyleryi Baronowi Lattermann ze względu iego znakomitych zasług.

C. K. połączona Kancellaryia nadworna, przez mianowanie byłego Sekretarza Gubernialnego Jerzego Ostermana Starostą Cyrkułowym uwolnione mieysce przy Rządzie Galicyyskim, nadała dotychczasowemu pierwszemu Kommissarzowi Cyrkularnemu Felixowi Kremskiemu, a na mieysce tegoż posunęła drugiego Kommissarza Cyrkularnego, Franciszka Krausa, a to ze względu na gorliwość w służbie i szczególne onegoż przymioty.

Oto iest Zdanie Sprawy Zastępcy Gubernatora uprzywileiowanego Austryiackiego Narodowego banku, Melchiora Kawalera Steinera, naczelnika C. K. uprzyw. wielkiego domu handlowego, uczynione Wydziałowi bankowemu na Zgromadzeniu d. 9. Stycznia 1826:

»Kiedy mam zaszczyt przed tém szanownem Zgromadzeniem rozwinąć postępy Instytutu Austryiackiego banku, niechay mi przed wszystkiem wolno będzie zwrócić szanownego Wydziału uwagę na dotkliwą stratę, iaką Instytut ten poniósł przez śmierć dotychczasowego Gubernatora banku, Józefa Karola Hrabiego Dietrichsteina, zmarłego w d. 17. Września r. z.«

»Temu to znakomitemu Mężowi, który z rzadką przenikliwością obszernemi sprawami Instytutu, przy samém onegoż rozwinieniu się przez lat osiem zawiadywał — co niezmordowany w czynnościach wszystkie gałęzie tego pożytecznego Instytutu obeymował i ożywiał — i co zawsze maiąc dobro onegoż na celu takowe wspierał, winni iesteśmy publicznie w nayszczérszém przekonaniu złożyć podzięki!«

»Dopiero co upłyniony rok względnie swoich dochodów w zwiększonych stosunkach łączy się z przeszłemi; ztąd tak moiém, iakoteż Dyrekcyi banku naywiększém iest ukontentowaniem, że Wam, Panowie moi, ponowić może, iż, aby towarzystwu Akcyionaryiuszów te korzyści przysporzyć, nie trzeba było żadnych nowych interessów; i że takowe osiągnione zostały przez nieustanny postęp ważnych przedsiębierstw w latach 1820 i 1821 podiętych.«

»Ponieważ na teraz nie mam potrzeby przekładać WPanom odmian w przepisach statutów i urządzeniu, zatém niechay mi dozwolono będzie, szanownemu Zgromadzeniu przedstawić stan poiedyńczych gałęzi interesów z roku upłynionego, a potém przeyść do szczegółowych onegoż dochodów.«

»Eskontowanie, co z końcem ostatniego Grudnia 1824 przedstawiało w 892 sztukach efektów handlowych, wartość 6,215,075 ZR. 6 kr., podniosło się w ciągu roku 1825 do 12,843 sztuk efektów handlowych, w ilości 63,919,285 ZR. 52 kr., i podług zapisu kassowego okazuie z ostatnim Grudnia 1826 ieszcze 1,407 sztuk efektów handlowych w wartości 23,523,976 ZR. 23 kr.— Przyczém namienić muszę o téy znacznéy ogłędności, przez którą PP. Cenzorowie i w roku upłynionym od wszelkiéy straty Instytut ochronili.«

»Z d. 31. Grudnia 1824 czyniła pożyczka w zastawach 27,228,129 ZR. 59 kr., z czego zostało się 14,795,200 ZR. W ciągu roku 1825

przybyło 51,414,113 ZR. 27 kr. w zastawach, za zaliczeniem 32,041,200 ZR., a z ostatnim Grudnia 1825 po wykupnie pozostało w Instytucie zastawów za 24,806,417 ZR. 7 kr., na co uczynione zaliczenia wynosiły 12,665,700 ZR.«

»Wykupienie pieniędzy papierowych, które z ostatnim Grudnia 1824 czyniło 284,342,600 ZR., pomnożyło się w roku 1825 o 29,377,075 ZR. i ztąd z ostatnim Grudnia 1825 wynosi 313 mil. 719,675 ZR.

(Dokończenie nastąpi.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Zjednoczone Stany Ameryki północnéy.

Gazety Nowo-Yorkskie zawieraią poselstwo Prezydenta, John Quincy Adamsa, które w d. 5. Grudnia przy otworzeniu posiedzeń dziewiętnastego Kongressu Ziednoczonych Stanów Ameryki północnéy zebranemu Senatowi i Izbie Reprezentantów zostało odczytane. Nieiaki rys tego, co się ściąga do zewnętrznéy polityki, iest następuiący: »Co się dotycze stosunków handlowych z obcemi Narodami, Ziednoczone Stany postępowały zawsze wedle zasad liberalnych; w zamianie wzaiemnych płodów wstrzymywały się od wszelkiego rodzaiu zabraniania, nawet nie chciały użyć władzy nakładania tax na przedmioty wyprowadzane. Jeśli własnym okrętom tu i owdzie nadały przywileie, to stało się dla tego, aby przeważyć korzyści, iakie inne Narody dały swoim okrętom ze szkodą naszych. Od czasu ukończenia ostatniéy woyny uczyniono w skutek aktu Kongressu z d. 3. Marca 1815 rozmaitym żegluiącym Narodom przełożenia, zrzéć się systemu restrykcyy i wyłączeń, i ustanowić wzaiemną żeglugę na zasadzie zupełnéy równości względnie cła od beczek i wyprowadzania. Przełożenia te zostały powoli przyięte przez W. Brytaniią, Szwecyią, Niderlandy, miasta Hanzeatyckie, Prussy, Sardyniią, Oldenburg, Rossyią, i z nieiakiemi odmianami także przez Francyią; atoli wszystkie te urządzenia podlegaią ieszcze znacznéy restrykcyi; rzeczone porównanie cła dotycze się tylko mianowicie wprowadzania produktów i towarów rękodzielnianych samego kraiu, do którego okręty należą, lub takich artykułów, które zwykły ze swoich portów wywozić; atoli zasługuie na ścisłą rozwagę Kongressu, czyli nie należy znieść także resztę restrykcyy, i rozciągnąć aktem Kongressu z d. 8. Stycznia 1824 obiętą zasadę wzaiemnéy wolnéy konkurencyi na wprowadzanie wszystkich produktów dotąd ieszcze zakazanych, w którémbądź kraiu wyrabianych. Kilka Mocarstw Europeyskich uczyniło nam iuż w téy mierze przełożenia. — Traktat handlowi i żeglugi zawarty z Francyią w d. 24. Czerwca 1822 początkowie tylko na dwa lata, trwa dotąd; iednakowoż między innemi, ważny onego punkt nie iest rozstrzygniony, mianowicie o wynagrodzenie poddanych Ameryki północnéy za poniesione straty na własności i okrętach wśród bardzo nieprzyiemnych okoliczności. Podobne pretensyie o wynagrodzenie są do Niderlandów, Neapolu i Danii. Hiszpaniia wynagrodziła pretensyie do 1819; ze Szwecyią rozpoznał takowe Sąd polubowny. — Z Kolumbiią zawarty traktat handlu i żeglugi; podobne ugody zayść maią z innemi Państwami Ameryki południowéy na zasadzie bezwarunkowéy wzaiemności, przełożonéy przez północną Amerykę, i przy zobowiązaniu się stron umawiaiących się, aby postępowały obopólnie na wzór Narodów naywiększe przywileie maiących.« — Prezydent oznaymiwszy, że przyięto wezwanie, aby wysłać Pełnomocników na Kongres Panamski, przeszedł do spraw wewnętrznych.

Portugaliia.

Podług wiadomości z Lizbony z d. 12. Grudnia Król Jegomość Portugalski przyszedłszy zupełnie do zdrowia w dniu pomienionym z ostatniey swoiey słabości, przybył z zamku Mafra do stolicy, przyięty z naywiększym zapałem. Monarcha ieszcze tego samego dnia dawał publiczne posłuchanie, które od 7 do 11 godziny trwało.

Dziennik Gwiazda donosi z Lizbony z d. 14. Grudnia, że Kardynał Patryiarcha Lizbonski Dom Carlos da Cunha rozstał się także z tym światem.

Hiszpania.

Listy z Gibraltaru z d. 12. Grudnia pełne są ieszcze opisów strasznych wypadków, iakie zrządziła burza z d. 6. na 7.; liczą iuż 210 okrętów rzuconych na mieliznę lub mocno uszkodzonych. Marynarka Angielska naywięcéy ucierpiała. Osada rozbitego okrętu korsarza Kolumbiyskiego, (sądzą, żeto Jenerał Soublett) widziała się być zmuszoną poddać się straszy nadbrzeżnéy. Okropna rzecz była, słyszeć wystrzały, i wzywaiących o ratunek wśród łoskotu nocnéy burzy, a nie można im dać było pomocy. Nie wiadomo ieszcze wiele poginęło ludzi; dla tych których okręty zostały na mieliznę wpędzone a będących w naywiększéy potrzebie, utworzono składkę.

W Gazetach Madryckich czytamy z urzędowych raportów wyciągnięte uwiadomienie Jeneralnego Kapitana wyspy Kuby o strasznym orkanie, który niedawno zniszczył Hiszpańsko-Zachodnio-Indyyską wyspę Portorico. Wielka część ludności wyspy, mówi toż doniesienie, zniknęła i i niemasz śladu rolnictwa i przemysłu. Orkan trzygodzin trwaiący, którego siły niemasz przykładu w dzieiach wyspy, zniweczył naraz iey bogactwa

i iéy naypięknieysze nadzieie. Jeszcze niewiadoma iest liczba ludzi, którzy utracili życie pod gruzami domów lub przez wylew rzek; iednakże musi być bardzo znaczna. Niemasz także wiadomości czyli owo złe rozciągało się aż na brzegi południowe wyspy. Pewna iest, iż dziesięć gmin wymienionych po nazwisku zupełnie znikło. Raporta z niektórych mieysc nadeszłe, mówią, że pozostali przy życiu mieszkańcy nie starczą na pochowanie umarłych. Nawet gory poczęści znikły. W żadnym porcie brzegów wschodnich, północnych a poczęści zachodnich ani ieden okręt nie pozostał. Gubernator Kuby wezwał mieszkańców tey wyspy, aby] wsparli przez składkę nieszczęśnych ludzi wyspy Portorico.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Gazeta nadworna z d. 24. Grudnia zawiera mianowanie Karola X. Króla Francyi i Nawary Kawalerem orderu podwiązki.

Rozeszła się wieść, że Xiąże York, który poiechał na wieś odwiedzić Xięcia Ruttland tamże nagle umarł. Kuryier z d. 31. wieczorem ogłasza wieść tę za bezzasadną; Xiąże ten przy odeyściu ostatnich wiadomości miał być zdrów zupełnie.

Gazeta nadworna zawiera mianowanie P. Charles Mac Kenzie na Jeneralnego Konsula w Port-au-Prince. Oprócz tego mianowania, umieściła ieszcze rozporządzenie przywdziania żałoby na Dworze po Cesarzu Alexandrze.

Taż sama gazeta z d. 24. Grudnia donosi o mianowaniu Lorda Ponsenby na Angielskiego pełnomocnego Ministra przy Zjednoczonych Prowincyiach nad rzeką la Plata, a P. Alexandra Cockburna na takąż samę posadę przy Rzeczpospolitey Kolumbiyskiey.

Liczba wszystkich banków prowincyynych, które swoie wypłaty wstrzymały, wynosi 61; z tych pięć rozpoczęło znowu swoie interesa, a dziesięć wykazanych iest na liście bankrutów w gazecie Londyńskiey.

W samym Londynie sześć domów przestało płacić; iednakże ieden rozpoczął znowu swoie czynności. Jeszcze nigdy, mówi pewna gazeta Angielska niewidziano takiego mnóstwa bankrutów w tak krótkim czasie, ponieważ przesilenie nietrwało dłużey nad trzy tygodnie.

Mennica Londyńska ma ósm prass, które w nagłey potrzebie razem mogą być czynne. Każda prasa wydaie na minutę 40 szufrynów, zaś wszystkie 8, 320 szufrynów na minutę, czyli na godzinę 19200. W ciągu tego tygodnia (od 17. do 24. Grudnia) wybiiano codziennie 140000 szufrynów.

Papiery 3procentowe ustalone stały w d. 31. Grudnia na giełdzie Londyńskiey po 82.

Kuryier zaprzecza wieści, że Rząd Angielski zamierza wzmocnić swoie stanowiska morskie na morzu środziemném.

Z Sincapore z d. 4. Sierpnia donoszą: Na rozkaz Rządu wysłano wyprawę, aby, iak słychać obięła w posiadłość rożne sąsiedzkie wyspy odstąpione Anglii ostatnim traktatem z Sułtanem Sincapore. Chociaż rozległość Sincapore nie iest wielka, iednakże liczne małe wysepki maiące być osadzone, nie są ieszcze znane, i wyprawa ta wymagać będzie znacznego czasu do uskutecznienia swoiego przeznaczenia.

W d. 26. Października, Zgromadzenię prawodawcze wyspy Barbadoes otworzyło swoie posiedzenia. Gubernator odczytał wyiątek z depeszy Hrabiego Bathurst, zawieraiący: Iż niemoże dosyć wyrazić, iak nieukontentowani byli Ministrowie Króla Jegomości z oboiętności, z iaką przyięto ostatni akt Parlamentu względem zaludnienia wyspy niewolnikami; niemoże on ręczyć za skutki, iakie mieć może postępowanie tego rodzaiu na następnym Parlamencie po ponawianych przełożeniach.

Niedawno zapadła się wieża sławnego opactwa Fonthil, przezco wiele pokoiów pysznych w gruzy zamieniła. Szczęściem nikt przytém życia nie utracił.

W d. 23. z. m. mieli gospodarze Hrabstwa Lincoln (naypierwszego co się dotycze rolnictwa w kraiu) publiczne zgromadzenie w mieście Lincoln pod przewodnictwem Szeryfa i uchwali prośbę do Parlamentu, aby nie było wolno wprowadzać obcego żyta za opłatą cła.

Wyspy Jońskie.

Nowy Angielski Poseł przy W. Porcie P. Stratford Kanning odpłynął z Korfu do Konstantynopola w d. 29. Grudnia na okręcie liniowym Revenge, pod zasłoną fregaty.

Francyia.

W dniu 31. Grudnia dał Król prywatne posłuchanie panuiącemu Xięciu Brunszwickiemu, który potem odwiedził resztę Członków rodziny Królewskiey. Poczém dnia tego i następnego przyymował Monarcha życzenia swey rodziny z powodu nowego roku, Xiążąt krwi, Dworu i Ministrów, Duchowieństwa, Władz Państwa iakoteż miasta Pażyża.

Ciało dyplomatyczne miało także w d. 1. Stycznia posłuchanie u Króla i rodziny Królewskiey, na którem Nuncyiusz Papiezki, Monsignor de Machi, imieniem swoich towarzyszów zabrał głos.

Gdy niedawno Delfin zwiedzał więzienie *Conciergerie*, rzuciło się do nóg iego dwóch więźniów, Ludwik Ophuf i Franciszek Dubernat. Xiążę przyrzekł ich łasce swoiego dostoynego Oyca polecić, i Ten ułaskawił ich wyrokiem Swoim z d. 28. Grudnia.

Naywyższa rada handlowa, ustanowiła Kommissyią, dla wynalezenia przyczyn, z których tak drogo kosztuie żegluga Francuzka w porównaniu z żeglugą innych narodów. W pierwszych dziesięciu portach handlowych ustanowiono Kommissyie, aby w tey mierze dokładne zasiągnąć wiadomości, i zrobić przygotowanie do przeyrzenia rozporządzeń dotyczących się handlu Francuzkiego.

Kommissyia, która rozpoznać ma zasady proiektu do ustawy względem własności literackiey zebrała się znowu w d. 26. Grudnia. Na żądanie drukarzów Paryzkich i księgarzów uchwalono na temże posiedzeniu wezwać do teyże Kommissyi PP. Firmina Didot i Reynouarda.

Monitor z d. 28. Grudnia zawiera Król. rozporządzenie z d. 14. Grudnia z dwunastu kolumn druku złożone, dotyczące się osób i władz, które używać powinny wolności od opłaty poczty.

Na posiedzeniu Akademii umieiętności w Paryżu z d. 30. Grudnia, czytał między innemi P. Girard zdanie sprawy o dziele P. Moreau de Jonnes znanego ze swoich badań o Antyllach, pod tytułem: Ogólne uwagi nad stanem handlu morskiego Francyi we wszystkich częściach świata. Zdawca sprawy okazał iaśno i krótko dobitne i ważne prace uczonego autora, i zwrócił uwagę na środki w tym dziele wytknięte, aby Francuzkiemu handlowi morskiemu otworzyć nowe mieysca sprzedaży i iarmarki we wszystkich częściach świata, a przezto postawić go w stanie wytrzymania konkurencyi z Angliią.

Marszałek Suchet bardzo niebezpiecznie chory w Marsylyi. W d. 5. b. m. rozeszła się nawet w Paryżu wiadomość o iego śmierci.

PP. Rouannez i Fremont, Kommissarze Haytyccy, wyiechali z Paryża d. 31. Grudnia, udali się do Brest, gdzie wsiędą na fregatę Medeę pod Kapitanem de Melay i powrócą do swoiey Oyczyzny.

Burmistrz w St. Quentin rozkazał wszystkie szynki wina, kawiarnie i t. d. wieczorem o godzinie 9 zamykać. Zdaie się, że do tego środka była powodem prośba wielu kobiet, których mężowie nigdy przed północą do domu nie wracali.

Zjednoczone Niderlandy.

Gwiazda donosi z Bruxelli, że Lord Cochrane, który bawi tamże długo ze swoią rodziną, zamyśla na zawsze w tém mieście osiąść i w tey mierze naiął iuż mieszkanie.

Prussy.

Podług uwiadomienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Zewnętrznych w d. 31. Grudnia wydanego, zakazana iest sprzedaż literackiego konwersacyynego dziennika w Królew. Pruskich kraiach.

Szwecyia i Norwegiia.

Gazeta Rządowa Norwegska zawiera następuiący urzędowy artykuł: »Pod d. 6. Listopada 1824 został między naszym Królem a Królem Jegomością Angielskim zawarty traktat względem zniesienia handlu niewolnikami i stosownie do przepisów onegoż rozporządzeniem z d. 22. Listopada r. z. ponowiony został naymocniey zakaz tego handlu, co iuż wyrok z d. 6. Marca 1792 i rezolucyia Królewska z d. 18. Grudnia 1822 w sobie zawieraią. Okręty podeyrzane o prowadzenie takowego handlu, mogą być przez okręty woienne Mocarstw umawiaiących się zatrzymane i przeyrzane, i w razie, gdy się podeyrzenie stwierdzi, podlegaią konfiskacie. Aby zatrzymanie takowe podług prawa osądzić, i wrazie nieprawnego zabrania oznaczyć wynagrodzenie za zatrzymanie i t. d., będą ustanowione dwa trybunały, ieden na wyspie Szwedzkiey Bartholemy w Indyiach zachodnich a drugi w osadzie Angielskiey Sierra Leone na brzegach Afryki.

Królestwo Polskie.

— *Z Warszawy.* —

Dnia 12. b. m. w kościele Ś. Krzyża po odbytem żałobnem nabożeństwie celebrowanem przez JW. Arcy-Biskupa Prymasa Król. Polsk. za duszę ś. p. Cesarsko Austryiackiego Generalnego Konsula Du Chet, wymownie oddał sprawiedliwą część zmarłemu WJX. Kanonik Falkowski, poczem przy towarzyszeniu znaczney liczby dostoynych Osób, zwłoki pochowane zostały na cmętarzu Ś. Krzyzkim.

Na ostatnich targach Warszawskich płacono za korzec żyta zł. od 8 i pół do 10.— Pszenicy od 12 i pół do 18. — Jęczmienia od 7 do 9.— Owsa od 4 i grosz śreb. do 5 i 3 sreb. grosze. — Siana furę iednokonną od 10 do 16, parokonną od 18 do 25. — Słomy furę zwyczayną od 5 do 7.

Redakcyia Józefa Bensy; Druk Piotra Pillera.